

Els Mossos d'Esquadra

L'origen i la gènesi dels Mossos d'Esquadra sovint es veu envoltada de polèmiques dins el camp de la historiografia. Cal tenir present que es divulgaren moltes inexactituds, així com llegendes, al voltant de la família Veciana i el Mossos d'Esquadra.

El primer Reglament de les Esquadres de Catalunya va ser aprovat per Reial ordre de 27 de maig de 1817, quan era capità general de Catalunya el general Castaños. Aquells temps eren d'una inseguretat molt gran a la comarca de l'Alt Camp. El país estava empobrit. Eren anys calamitosos en què era molt difícil de recollir els cabals suficients per poder sostenir una força pública per defensar la comarca. El llavors batlle de la ciutat de Valls, el senyor Pere Anton Veciana, va decidir fundar un cos armat, sostingut amb cabals propis, per la qual raó els individus que el formaven foren nomenats els mossos de can Veciana o del batlle de Valls.

Segons diu un historiador, ben aviat aquest esbart de minyons coratjosos, que de bon principi es reduïen a vint-i-cinc, escollits entre els més cepats, coratjosos i ben vistos de Valls i els encontorns, comandats pel seu fundador, es féu notar per l'activitat i l'encert en la persecució dels malfactors i bandolers, objecte únic i exclusiu de la seva fundació.

El juny 1723, el Capità General de Catalunya va reorganitzar les esquadres, que van quedar unificades sota el comandament únic de Pere Anton Veciana. Aquells anys aquest nou cos constituïa una milícia de paisans que substituïa l'antic sometent català. L'uniforme era el "gambeto" blau folrat de vermell, pantaló llarg i ample, espadenyes de beta blava. Duien un barret amb galó de plata i escarapel·la negra i anaven armats d'escopeta llarga i baioneta i un parell de pistoles; els caporals i comandant duïen espasa. A mitjans del segle XIX es féu una renovació de l'uniforme, es canvià el barret per un de copa, una armilla, i les espadenyes amb la beta de color blau. Els distintius de graduació foren els utilitzats habitualment per l'exèrcit. Sembla ser que actualment aquest vestit és utilitzat en les celebracions per anar de gala.

L'aparició del cos dels Mossos d'Esquadra va significar un gran canvi en la seguretat del país, ja que fins aleshores de la seguretat pública se n'havia encarregat sempre l'exèrcit, però el territori quedava al descobert quan hi havia guerra i l'exèrcit havia de marxar.

Més tard, l'entusiasta fundador de l'esmentada força la va augmentar fins a quaranta individus, i després fins a cinquanta; sempre remunerats amb cabals propis, malgrat que per sostenir-los tingués necessitat de reduir el seu patrimoni. Aleshores el poble de Valls i els de la rodalia oferiren espontàniament llur cooperació per tal de sostenir l'armament i alleujar la casa Veciana del sacrifici econòmic que realitzava.

Els bandolers que amb tant d'urc envaïen els vilatges, en la seguretat del triomf i del botí, s'arrosaren bon xic des que els mossos d'Esquadra els plantaren cara. El fundador d'aquesta institució per a la seguretat pública quasi sempre dirigia personalment les atrevides operacions dels seus subordinats, i constantment l'èxit responia al cúmul d'assenyades qualitats del cap i subalterns. Les comarques veïnes de Valls reconegueren el gran bé que rebien de la institució, i el nom de mossos de Valls o d'En Veciana es féu popular per tot el Camp de Tarragona i altres comarques.

Com és natural, tot aquest cúmul de circumstàncies cridà l'atenció de les autoritats i àdhuc del mateix rei, el qual, amb data de vint-i-un d'abril de l'any 1719, promulgava una ordre per a la creació d'una companyia de fusellers destinada a l'extermini de bandolers i malfactors. Aquella reial ordre disposava que per a l'organització dels fusellers es seguís la norma en què estava reglamentada la força del batlle de Valls, a qui es confià de primer antuvi el comandament d'una companyia, i més tard el de tota la força.

El 31 de gener de 1939, amb la guerra perduda, els mossos van passar a França, acompanyant el president de la Generalitat, i en arribar les forces franquistes el cos va ser suprimit.

El 21 de juliol de 1950, un decret del "Ministerio de la Gobernación" va autoritzar la Diputació de Barcelona, presidida llavors pel Marquès de Castellflorida, l'organització d'una secció de Mossos d'Esquadra.

Així va quedar definitivament establert i organitzat el cos de Mossos de l'Esquadra, la historia del qual és tan brillant i honrada com es pugui desitjar.

Tomàs Coll

- MERCERIA
- PERFUMERIA
- GÈNERES DE PUNT
- OBJECTES DE REGAL
- PAPERERIA
- PERIÒDICS

Gema

Telèfon 93 844 89 31
Plaça de l'Ajuntament
SANTA EULÀLIA DE RONÇANA